

AZET

ZPRAVODAJ KLUBU KAKTUSÁŘŮ ASTROPHYTUM BRNO | 1/2023

SOUTĚŽ O FOTKU NA PLAKÁT K VÝSTAVĚ 2023

PETR ZEIDLER: KLÍČENÍ

MILAN KOVÁŘ: PODIVNOSTI

Kytka čísla: *Sulcorebutia rauschii* Frank

SOUTĚŽ O FOTKU NA PLAKÁT K VÝSTAVĚ 2023

Tradiční soutěž o fotku na plakát k výstavě právě probíhá. Svoje fotografie pošlete do konce února 2023 na e-mail redakce AZETu: info@grafikatisk.com nebo na e-mail kteréhokoli člena výboru klubu (e-mailové adresy najdete na stránkách www.astrophytum.cz v kontaktech). Fotky pošlete dostatečně kvalitní. Redakce si vyhrazuje právo nezařadit do soutěže fotky s nízkým rozlišením, které by v tisku vyšly neostré. Při výběru fotek mějte prosím na paměti i šířkový formát (můžete poslat i fotku navýšku, ze které ale půjde udělat šířkový výřez).

V soutěži vybíráme nejen fotku na plakát. Některé se objeví i na vstupenkách k výstavě.

Čtyřlístek zahradní centrum s.r.o. | Klub kaktusů Astrophytum Brno, z. s.

**PRODEJ KAKTUSŮ
S VÝSTAVKOU**
19. 9. 2020

Otevřeno: 9:00–18:00 hodin
v areálu Zahradního centra Čtyřlístek Brno-Bystřic
Doprava: zastávky ZOO nebo Kamenolom,
linky 1, 3, 11, 30, 50, 54, 302
Vhodná od obchodních center.

ČTYŘLÍSTEK
ZAHADNÍ CENTRUM

Čtyřlístek zahradní centrum s.r.o. | Klub kaktusů Astrophytum Brno, z. s.

**PRODEJ
KAKTUSŮ**
10.–12. 9. 2021

Otevřeno: 9:00–17:00 hodin
v areálu Zahradního centra
Čtyřlístek Brno-Bystřic
Doprava: zastávky ZOO nebo Kamenolom,
linky 1, 3, 11, 30, 50, 54, 302
Vhodná od obchodních center.

ČTYŘLÍSTEK
ZAHADNÍ CENTRUM

Čtyřlístek zahradní centrum s.r.o. | Klub kaktusů Astrophytum Brno, z. s.

**VÝSTAVA
KAKTUSŮ**
11.–19. 6. 2022

Otevřeno: 9:00–17:00 hodin
v areálu Zahradního centra
Čtyřlístek Brno-Bystřic
Doprava: zastávky ZOO nebo Kamenolom,
linky 1, 3, 11, 30, 50, 54, 302.
Vhodná od obchodních center.

www.astrophytum.cz

ČTYŘLÍSTEK
ZAHADNÍ CENTRUM

**AKTUÁLNÍ INFORMACE OHLEDNĚ KONÁNÍ PŘEDNÁŠEK
NAJDETE NA NAŠICH INTERNETOVÝCH STRÁNKÁCH
WWW.ASTROPHYTUM.CZ**

ČLENSKÁ SCHŮZE 4. 11. 2022

Je to téměř na den přesně jeden rok, kdy nás Jan Novák obohatil svojí přednáškou o jeho cestách po Chile z let 2005–2017. Přednáška to byla velice vydařená, a tak jsme si ho pozvali znovu, tentokrát s přednáškou o cestě po Patagonii. Článek a snímky z této přednášky najdete na stránkách některého z budoucích AZETů.

SCHŮZE VÝBORU 16. 11. 2022

Listopadová schůze výboru se uskutečnila v Unionu na Vídeňské ulici. Na programu byla tradiční témata jako přednášky, výstava, příprava dalšího AZETu atd. Listopadovou přednášku Jana Nováka o návštěvě Patagonie jsme zhodnotili jako kvalitní a už se těšíme na prosincovou, na kterou jsme pozvali Petra Metelu (zážitky z Mexika se zaměřením na rod *Thelocactus*). Ohledně symposia padnul návrh na kratší přednášky (z hodiny a půl zkrátit na hodinu) a také vyvstala potřeba pořízení audio techniky, kdy na sympoziu a vlastně i na přednáškách se neustále potýkáme s nefungující erární technikou. Je rozhodnuto o zakoupení samostatného reproduktoru s mikrofonem.

ČLENSKÁ SCHŮZE 2. 12. 2022

Místopředseda Pavel Novák nás přivítal na poslední členské schůzi roku 2022. V úvodu připomněl možnost zapojit se do soutěže o kytku na plakát k výstavě. Soutěžní fotky můžete posílat na e-mailovou adresu redakce AZETu: info@grafikatisk.com, případně na kohokoli z výboru (kontakty na www.astrophytum.cz). Únorová volná tribuna s přednáškami členů se blíží, a tak Pavel apeloval na přítomné, aby se nebáli a přihlásili se. Připomněl uhrazení členského příspěvku na rok 2023, případně i objednání časopisu Kaktusy. Následovalo zcela transparentní losování tomboly v podání Karla a Romana a poté přednáška Petra Metely o cestě po Mexiku a hlavně o rodu *Thelocactus*.

SCHŮZE VÝBORU 7. 12. 2022

Výbor se schází opět v Unionu a není toho moc k řešení. Důležité je snad jen to, že pro přednášky zvažujeme pronájem menšího salonku, protože pronájem auly zdražil a co do počtu přítomných bychom se vešli i do menších/levnějších prostor v areálu fakulty.

ČLENSKÁ SCHŮZE 6. 1. 2023

Po přivítání v novém roce jsme připomenuli soutěž o fotku na plakát a únorovou volnou tribunu, dále možnost předplatit si časopis Kaktusy a také Atlas kaktusů u Jany Čechové. Než dostal slovo přednášející večera, proběhla standardní tombola. A poté už jsme přivítali

Martina Tvrdíka, který za námi přijel se svou manželkou Petrou. Martin nám ukázal mnoho lokalit s výskytem rodu *Ariocarpus*, na který byla přednáška zaměřena. Přestože jsme mnoho doprovodné vegetace neviděli, nemuseli jsme litovat. Přednášející navštívil některá naleziště opakovaně, aby mohl fotografovat rostliny v květu, takže se i vracel. Podařilo se mu tak nafotit cca 90 % kvetoucích ariokarpusů z různých lokalit. Samozřejmě nechyběly informace o Mexiku a o tom jak cestuje a proč jen ve dvou.

***Sulcorebutia rauschii* Frank**

— Stanislav Stuchlík, foto na titulní straně

Proč je právě tato rostlina jako dnešní kytky čísla na titulní straně? Nejen proto, že je krásná, hlavní důvod je jiný – Brno tak chce uctít památku rakouského kaktusáře Waltera Rausche – to spojení „rakouského kaktusáře“ bych zřejmě mohl vynechat, protože pochybuji, že někdo z kaktusářů, kdo se nějaký čas této činnosti věnuje, jeho jméno nezná. Walter Rausch v listopadu zemřel (viz článek k jeho úmrtí v tomto čísle).

Nalezl spoustu kaktusů, mnoho z nich by bylo možné použít jako kytku čísla k jeho uctění. Např. *Aylostera (Rebutia) heliosa* je také velice krásná rostlina, která by důstojně uctila jeho památku, protože ji nejen našel, ale také popsal. Ale nakonec zvítězila *Sulcorebutia rauschii*, její druhové jméno zcela zřetelně říká, po kom byla popsána. Pokud by vaše odpověď na otázku, kdo rostlinu našel, zněla, že to byl Walter Rausch, máte samozřejmě pravdu, rostlina má jeho polní číslo R 297. Popis provedl Gerhart Frank podle kaktusů, které Walter Rausch sbíral u Zudañez, dept. Chuquisaca, Bolívie, v nadmořské výšce 2 700 metrů. Zpočátku se nálezece domníval, že našel *Aylostera (Sulcorebutia) zavaletae*, popsanou Cárdenasem v roce 1965, u které bylo jako naleziště uvedeno rovněž Zudañez. Později bylo zjištěno, že se oba nálezy liší, a tak byl proveden popis.

Je to mimořádně hezká rostlina, hodnocená jako jeden z nejlepších nálezů Rausche. Vůbec se proto nemůže nikdo divit, že ji po jejím objevení spousta kaktusářů chtěla mít. Je to sice malinká rostlina, ale odnožuje, a tak hurá na odnože. Množilo se, množilo (= řezalo a řezalo) a (většinou) roubovalo – kaktusy samozřejmě rychleji rostly a dříve kvetly. Obchodně založeným kaktusářům tak přinášely rychlejší zisk, kaktusářům rychleji kýžené rostliny do jejich sbírek. Časem byly objevovány nové a nové formy, které se lišily barvou trnů, barvou epidermis nebo velikostí a barvou květů. Z těchto různých forem je možné sestavit opravdu pěknou sbírečku, protože to jsou velice krásné a oblíbené rostliny. A zcela právem. Jsou totiž nejen krásné svým vzhledem, ale také vděčně kvetou růzovofialovými až purpurovými květy. Tak jako jiné sulkorebutie je dobré je pěstovat pravokořenné. Sice rostou pomaleji, ale stále si zachovávají miniaturní vzhled. Umístění ve volné kultuře jim svědčí zrovna tak jako jiným sulkorebuticiím.

MVDr. JOSEF TOMÁNEK, CSc.

* 1. 1. 1928 † 10. 12. 2022

— Stanislav Stuchlík, foto P. Tománek

Většina jeho života byla spjata s Brnem, ale část prožil také v Opavě. Narodil se v Brně, kde vystudoval napřed gymnázium, potom i Vysokou školu veterinární. Po jejím absolvování dostal umístěnku do Frýdku-Místku, kde pracoval jako obvodní veterinář, než přešel do Státního veterinárního ústavu v Opavě. Do roku 1953 zde pracoval jako vedoucí parazitologického oddělení. Další jeho cesta vedla v roce 1964 do Brna, kde získal místo ve Výzkumném ústavu veterinárního lékařství, ve kterém se věnoval problematické nemoci ryb. Dosáhl zde pozice uznávaného odborníka u nás i v cizině. K rybám měl blízko už od mládí, protože jako gymnazista začal rybařit, ryby se mu staly jeho životním osudem, jeho profesí. Ale obecně měl rád přírodu, láska k ní ho provázela celý život. Jedním z výrazů jeho lásky k přírodě bylo pěstování kaktusů. Tuto svou zálibu mohl ve velkém rozvinout, když si v Brně zakoupil rodinný dům a postavil si u něj několik pařenišť. Jeho sbírka obsahovala hodně gymnokalycií, ale nechyběly také další kaktusy jako např. sulkorebucie či mamilárie.

Ovšem oblast jeho sběratelské a zájmové činnosti byla širší. Vzpomínám si, že často také hovořil o mravencích, také ti ho zajímali. K tomu ještě brouci, ale také Ex libris, sběratelské tisky a grafika, na závěr života začal sbírat ulity a mušle.

Mohlo by se zdát, že jeho jméno je kaktusářsky spojeno jenom s Brnem, resp. zpočátku se severní Moravou (Opava). Jeho význam je ale mnohem větší a zasahuje hlouběji do českého kaktusářství. Pokud si vezmete do ruky zpravodaj Gymnofil, který vydává sdružení gymnofilů, a podíváte se

na sešity z doby na přelomu tisíciletí, s jeho jménem se tam můžete setkat v každém čísle. Plných osmnáct let (s krátkou přestávkou) zde figuroval jako redaktor. Jeho práce nebyla jenom pasivní, spočívající v tom, že skládal dohromady to, co mu jiní poslali. Pro potřebu Gymnofila vytvořil mnoho překladů, mnoho vlastních článků a odborných komentářů. Za svou dlouholetou obětavou práci byl proto jmenován Čestným členem sdružení Gymnofil.

Byl dlouholetým členem Astrophyta Brno, dokud mohl, tak chodíval pravidelně na schůze. Zde se ochotně zapojoval především do kuloárních diskusí, sděloval kaktusářům své postřehy a předával své zkušenosti. Brnu bude chybět.

KLÍČENÍ

— Petr Zeidler, foto autor, J. Musil a internet

Minulý rok jsem se rozhodl udělat malý experiment s klíčením semen *Pyrrhocactus umadeave*. Je to jedna z těch rostlin, jejichž semena nejsou žádná vzácnost a prodávají se spíš na váhu než na počet. A přesto tyhle kytky nikdo nemá. Proč?

Musím se hned na začátku této úvahy přiznat, že mě možná ani tak nezajímá, jak donutit tuhle kytku klíčit, ale spíše objevit různé mechanismy, které klíčení v přírodě ovládají. Je to vlastně spletitá síť kde čeho, kterou kaktusář ani nemůže doma obsáhnout. A tak to většina z nás rozhodí na substrát, s kterým je zvyklá pracovat, postříká vodou s roztokem nějaké „antihouby“ a uzavře víkem či potravinovou folií. A ono to buď vyleze nebo ne.

Například Mirek Naxera ve svém článku o „horizontících“ píše, že semena nepálil kyselinou ani neskarifikoval. Rozhodil po sub-

strátu a čekal. Hrál si však s vypalováním různých semen na stěnách skleníku. Některá semena chtěla víc, jiná méně. Libor Kunte v jednom článku zase píše, jak omylem vypal semena už nevím čeho, a jak to suprově klíčilo. Pavel Pavlíček má zase příběh s tím, jak zapomněl na balíček semen v akumulátorové kyselině. Po dni či dvou semena vypal, vysel a ejhle, zase to super klíčilo. Čím to je, že semena přežijí tyto drastické metody, a dokonce jim to pomůže?

Každé semeno obsahuje desítky chemických sloučenin (fytormonů) podporujících klíčení, ale i řadu jiných, které klíčení brzdí. Na jejich poměru (který není stálý, ale je dosti složitě řízen vnitřními i vnějšími faktory) pak závisí výsledek. Jak do nich sáhnout tak, aby semeno vyklíčilo? A pomohlo by porozumět poměrům na nalezišti? Tot otázka...

Semenáče *M. luethyi* šťastné pěstitelky Evy R.

Cyrtanthus ventricosus

Někdy si říkám, jestli ty problémy klíčení nejsou jen důsledek slepé evoluční větve, v jejímž středu se právě nacházíme. Třeba u *M. luethyi* je plodem celá rostlina a až jednou dozraje, tedy přesněji zanikne, odbourá různé chemické vazby v semenech, které zabraňují klíčení a konzervují semena po dlouhá léta. První je chemický signál, který vyšle umírající rostlina do pouzder se semeny. Druhé může být vyklíčení různých hub (plísňí), které semenům řeknou, že nastala ta správná vlhkost. Vítr a čerstvý vzduch pak zařídí, že celý přírodní výsev nesežere plíseň, což v zavřené krabici ve výsevníku je věc garantovaná.

Fire lily - *Cyrtanthus ventricosus* - je rostlina, která ke svému vyklíčení potřebuje požár. Na ohni je závislá řada rostlin v Africe nebo Austrálii. Lily tuto spolupráci dovedla až do extrému. Bez ohně nevyklíčí a nevykvetne. A tak se vám může stát, že jdete po spáleništi, kde není vůbec nic, jen doutnajících

uhlíky spáleného dřeva a ohnivě svítící květy téhle krásné rostliny. A proč se tak adaptovala? Je to velmi jednoduché. Konkurence. Má doslova jen pár dní na to, aby vyklíčila, zplodila potomstvo a pak zanikla. Ale těch pár dní ji nikdo nestíní, nebere vodu a živiny, neodlákává opylovače, prostě nic. Klíčivost si drží i 15, možná více let. Mimochodem tyhle ohnivě krasavice opyluje hmyz, ale také strdimilové.

Strategie opylování jsou vůbec kapitola sama pro sebe. Carnegii giganteu opylují například kolibříci. Anebo takový běžný opylovač jako včela a její vztah s orchidějí z rodu *Cymbidium*. Tato orchidej vylučuje vůni, které včelám voní jako feromon sršně mandarínské - jejich úhlavního nepřítel. A tak orchidej napadnou a doslova ji znásilní. Po jejich útoku kytky vypadá, jako by ji přežvýkal pralesní buvol, ale účel byl splněn, další generace zajištěna. (Buddha, včela a obří sršň ze série Svět přírody).

Opylování kaktusů netopýry

Nepochybně bude spousta rostlin, které svou strategií cestování po světě založily na transportu v zažívacím traktu všech možných živočichů. Nabízí své šťavnaté plody myším, ptákům a ještěrkám, které je ve svých žaludcích roznáší po prostředí, kde žijí. Tam jsou tráveny trávícími šťávami a pomalu se odbourávají dormanční mechanismy, bránící semenům v předčasném klíčení. A nemusí to být jen vlivem kyselin v jejich žaludcích. Svou roli jistě hrají i mikrobi v jejich střevích.

A tak si kladu otázku, jak to za ty statisíce let vymyslel ten *Pyrrhocactus*. Obrnil semeno silnou slupkou bránící ostrému UV záření ve zničení zárodku? Napustil semeno dormančními chemikáliemi bránícími semenu vyklíčit v nepříznivých podmínkách? Časuje se klíčení semen na etapy, kde v určitých obdobích roku vyklíčí určitý počet semen? A jakou roli hraje vysoká poloha a z ní plynoucí nižší tlak a řidší vzduch? Jen si tu myšlenku „časování“ představte. Jeden dospělec udělá

za rok 1000 semen s dvacetiletou klíčivostí a rozloží si jejich klíčení do celých dvaceti let. Na lokalitě je 50 dospělých rostlin. To je první rok 2 500 semen, poslední rok 50 000 semen ze všech rostlin a 525 000 za 20 let ze všech rostlin. Neříkám to proto, že bych se divil, že těch rostlin v Argentině není babilion. Říkám to proto, aby si laskavý čtenář uvědomil, že 100 semen v kelímku v jeho výsevním aparátu je myší prd ve srovnání s tím, v jakých cifrách funguje příroda. Pak není divu, že když se cestovatel vrátí z tram-tárie a rozdává mezi pěstitele kilogram semen, tak ta klíčí náladově. Proč také ne, když ví, že na nich ta tíha zachování genu neleží...

Ale kdo si lehne v provincii Salta na 10 let ve výšce 3 300 m vedle těch kytek, aby vykoumal, čím to je? Přístroje na měření výměny plynů v průduších, slunečního záření a tvorby chlorofylu máme, ale bude to stačit? Možná to tam pokoušou mravenci a ta malá ranka od kusadel způsobí skarifikaci, kterou simuluje kaktusář ostrým skalpelem. Možná

Pyrrhocactus umadeave, provincie Salta, Argentina, někde okolo 3 000 m. U nás takové otrnění neuděláte. Kvůli větru? Kvůli výkyvu teplot? Kvůli vysokému UV? Pokud to prostředí má takový vliv na habitat rostliny, kdo mi vysvětlí, že to nemá vliv na klíčení semen?!

to tam baští myšky, které svými trávicími šťávami naruší testu stejně jako kaktusář H_2SO_4 v 96% koncentraci. A možná zvýšené UV záření postupně narušuje dormanční mechanismy v semenech, které, když se potkají s příznivými vlhkostními podmínkami, způsobí klíčení semen. Vždyť tento „pyrháč“ si drží klíčivost řadu let (sám vysévám semena z roku 2014 a klíčí), takže času na trpělivou sluneční práci je spousta. Příroda má čas, u ní 10 let sem, 10 tam. To jen my lidé spěcháme, honíme minuty a maximalizujeme výsledky. Přírodě je to jedno.

A co se osvědčilo mě? Je to vlastně docela jednoduché. Cestovatel v první řadě musí sebrat zralá semena. Což nezni příliš překvapivě, nicméně je to klíčová podmínka. A když už je mám, tak je pálím 5 minut 96% kyselinou sírovou. Ta akumulátorová se mi neosvědčila, respektive u ní na to chce asi na chvíli zapomenout tak, jak se to povedlo Pavlovi Pavlíčkovi. Následně propláchnu a odstojím v kohoutkové vodě, usuším

a rozhodím na substrát. Kdysi jsem to stříkal destilkou a klíčilo to super. Dnes to dělám kohoutkovou s Magnicurem a jde to také uspokojivě. Destilka tím, že je to opravdu jen voda se zřejmě lépe dostává do šupin v obalu semene a lépe stimuluje klíčení. Na horizontálky to funguje také dobře, na *M. luethyi* vůbec. Substrát používám něco na bázi rašeliny (výsevni sub. naředený pískem, klasický Agro kaktus nebo takového něco). Zde zřejmě funguje lepší vlhkostní režim rovnoměrného zvlhčení, jako by byla semena na vatě a lepší režim odparu a kondenzace. Směs třeba pemzy a písku nebo jen písku či něčeho hrubšího, kde se tvoří „kaluže“, se mi právě z důvodu výše popsaného neosvědčilo. Vlhkost a odpařování nefunguje tak dobře. Nechávám zakryté a utěsněné potravinovou folií, teplota něco kolem 28 °C. Je to však rostlina, která „věří“ na (argentinské) jaro, a tak je nejlepší doba říjen. Já časuji i do měsíčních fází. Jiné měsíce se mi zdaleka tak neosvědčily. Stejně jako

Pyrrhocactus umadeave, LA 14/L41, Esquina Negra, Quebrada del Toro, Salta, 3 217 m, Argentina, tyhle zrovna klíčí dobře a v nabídce stále jsou.

akumulátorová kyselina, pračka, myčka nebo horká voda... Ale to neznamená, že to nepůjde někomu jinému. Mě to ale nešlo.

Neosvědčilo se mi takto stará semena ani vysévat bez ošetření. Ze sta semen vyklíčí jedno dvě, a když zjistí, že jsou v kelímku sama, radši rychle uhynou. Asi strachy.

Jak vidíte, metod, jak přemlouvat neklíčící semena ke klíčení je celá řada a výsledek může být mnohdy náhodný. Náhodný v očích nás, systematicky pracujících kaktusářů očekávajících maximální výnos. V očích přírody to může být jen logický důsledek nerespektování nebo neodhalení jejich logických mechanismů. Například toho,

že ohnivá lily klíčí jen do spáleniště, kdy ví, že ji nikdo nebude stínit, utlačovat a obírat o živiny a přízeň opylovačů.

Možná i ti naši mazlíci mají nějaké takové pro nás zatím utajené mechanismy, které až odhalíme, by mohly fungovat. No jen se přihlaste ti z vás, kteří dali do misky se semeny papírek, který zapálili a nechali shořet a kolik jim pak vyklíčilo semen?

A prosba na závěr. Neměl by někdo pár (slovy sto) semen na experiment s *F. johnstonianus*? Zajímalo by mě, jak bych si poradil s touto raritou, která také klíčí, jak když děda Simpson vypráví příběh o tom, jak našel svůj první niklák.

WALTER RAUSCH

*15.11. 1928 †22. 11. 2022

— Stanislav Stuchlík, foto autor a J. Životská

Kdo by neznal jméno Walter Rausch? Do dějin světového kaktusářství se zapsal nemsazatelným zápisem, ale bohužel umírají i velcí kaktusáři. A tak můžeme už jenom vzpomínat a bilancovat. A brněnských vzpomínek je mnoho, protože Brno bylo v minulosti s Walterem Rauschem často ve spojení – ale o tom později.

O opravdu nevšedním přínosu Waltera Rausche pro kaktusářství svědčí skutečnost, že jeho jménem byly popsány druhy rodů *Echinopsis*, *Gymnocalycium*, *Lobivia*, *Parodia*, *Notocactus*, *Rebutia* a *Sulcorebutia*. Sám nezůstal stranou s vlastními prvními popisy, do roku 2000 popsal 165 kaktusů. Všechny

popsané kaktusy pocházejí z Jižní Ameriky, do které tak často jezdíval, Jeho první cesta byla v roce 1962. Někdy používal i zajímavé dopravní prostředky jako kolo nebo moped. Jedna z jeho cest ale byla fatální – měl úraz, po kterém byl upoután na kolečkové křeslo. Ani to ho však neodradilo od pěstování kaktusů, ve svém skleníku si vše uzpůsobil tak, aby se dostal k rostlinám.

Největšímu zájmu Waltera Rausche se těšil rod *Lobivia*, tomuto rodu bylo věnováno nejvíce jeho prvních popisů. Rodu se také věnoval knižně, v roce 1975 napsal první díl knihy „*Lobivia 1975*“, krátce nato následoval druhý a třetí díl, v roce 1985 vyšla „*Lobivia 85*“.

Zleva Stanislav Stuchlík, Petr Metela, Walter Rausch, ze zájezdu *Astrophyta 2011*

Sbírka W. Rausche

Ovšem také další rody, rostoucí především na západě Jižní Ameriky nezůstaly stranou.

Toto své vzpomínání na velkého kaktusáře bych mohl z brněnského pohledu také nadepsat „Walter Rausch a Brno“, což by bylo pravdivé spojení. Mohu bez nadsázky prohlásit, že Walter Rausch měl s Brnem

dlouhodobě velmi dobrý vztah. Ostatně z Vídně-Aspernu, kde žil, to do Brna není daleko. Pochopitelně jeho první kontakty byly se „starou gardou“ brněnských kaktusářů, především se Zdeňkem Fleischerem, kterého prolašoval za svého učitele. Jeho kontakty ale byly širší. Např. Bohumil Schütz uvádí,

Importy z cesty v r. 1969

Walter Rausch ve své sbírce, zájezd *Astrophyta* 2011

že v jeho knize návštěv je Walter Rausch zapsán několikrát. V roce 1976 měl v Brně přednášku. Přijel na ni společně s Ernestem Zecherem, dalším rakouským kaktusářem, zahradním mistrem ve Vídni, který popsal např. jinou Rauschem objevenou rostlinu, *Lobivia rauschii*.

Do Brna jezdil v dobách poměrně dávných, po nich následovala určitá pauza, ale po ní své návštěvy obnovil v již ne tak dávne minulosti. Připomenu setkání gymnofilů v Brně v roce 2002. Přednášku sice neměl, ale přítomní kaktusáři měli možnost se s ním osobně setkat. Pro mne byl významný rok 2005, kdy byl na návštěvě u mne. A mno-

ho brněnských kaktusářů si určitě vzpomene na zájezd do jeho skleníku, který uspořádalo *Astrophytum* v roce 2011. Dovolím si ocitovat část hodnocení z návštěvy jeho sbírky, které vyšlo v *Azetu*: „Tento usměvavý bělovlasý pán radostně rozmlouval s některými našimi členy, a přestože je již odkázaný na kolečkové křeslo, působil na nás velmi povzbudivě a radostně, občas si i zavtipkoval.“ Takže jestliže na závěr uvedu tvrzení, že Walter Rausch tak trošičku patří i Brnu, není to neskromné tvrzení. Podporuje je i skutečnost, že Walter Rausch byl nějaký čas členem brněnského *Astrophyta*.

PODIVNOSTI

— Milan Kovář, Brno, listopad, 36 dní do slunovratu, foto K. Holíková

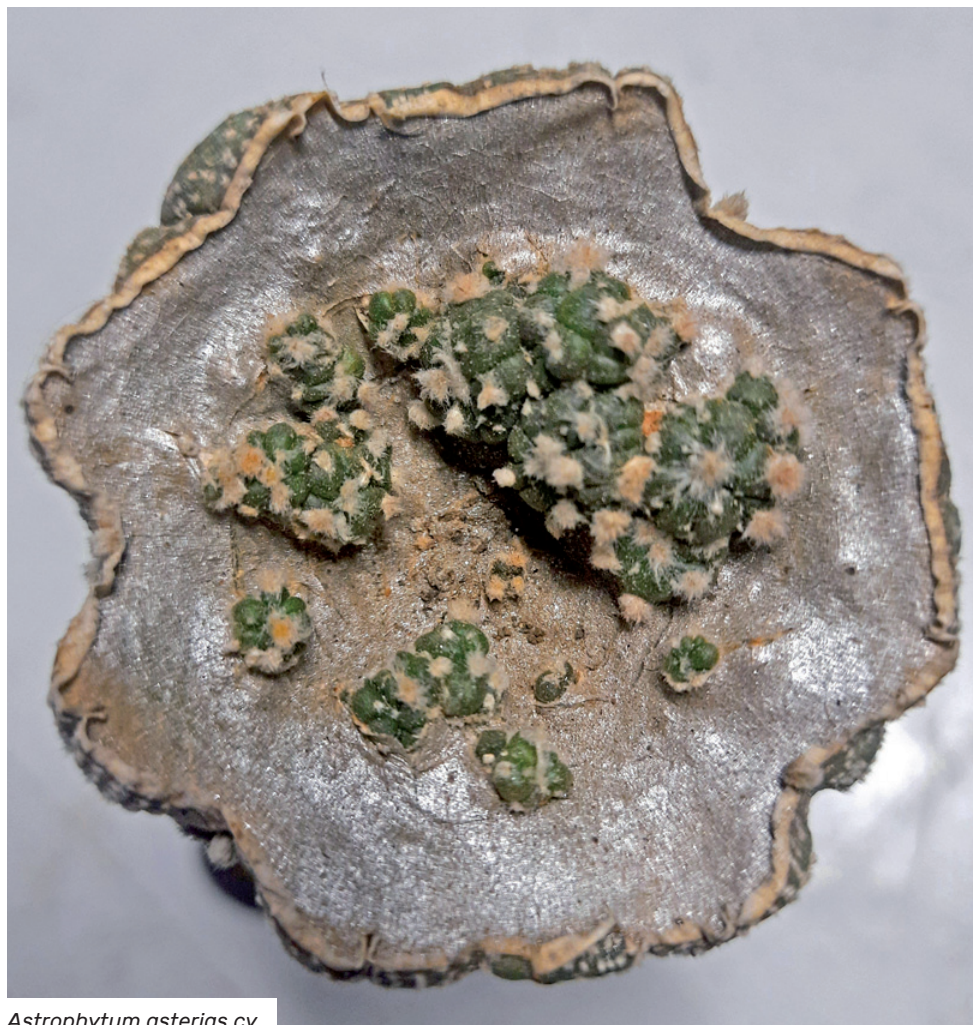
Když jsem se rozkoukával a pořizoval si první kytky, vyhrály to u mně „noťáky“. Pak proběhl kus života, moje třetí sbírka obsahuje všehochoť toho, co se mi líbí, plus zbytky různých „...mání“. Jsou kytky a rody, které mne neoslovily a nepořídil jsem si je, i když byly „in“. Před lety moje Janička zatoužila po kristátě a jak to tak bývá, chytil jsem se já. Kytička dávno odpočívá na kaktusových nebesích, ze mě je pěstitel kristát, samozřejmě jsem přibral monstrózy, rubry, auree a jiné „zpotvořeniny“. Často slyším názor, abych ty nemocné chudáky vyházela a pořídil si pořádné kytky. V tomto případě trpím ztrátou sluchu. Pole kristát vypadá z mého pohledu určitě zajímavěji, než 5×5 metrů stejnokalycí, sulek, steňáků aj. Tím nechci tyto kytky shazovat, mám je rád a jsou i ve sbírce. Kristáty na mě zapůsobily jako výzva. Díky

nim roubuji a (podle kamarádů kaktusářů) zběsile řežu, co mi přijde pod nůž. Možná se o kristátách a roubování ještě rozepíšu podrobněji.

Na jednom klubovém zájezdu u př. Járy jsem zahlédl něco jako *Astrophytum asterias*, roubované a s mnoha odnožemi. Přátelé z klubu většinou jako obvykle fotili „gruzony“ a vyptávali se na substrát. Nezdořile (jako obvykle) jsem skočil do řeči, zeptal se a kytka byla moje + 2 „blmánky“. Doma následoval obvyklý proces - nůž, rozroubování na *M. geometrizzans* a jusbert. K mému překvapení kytka kvetla žlutofialovým květem, bohužel př. Jára neznal původ rostliny. Bezproblémově rostoucí rouby se rozdaly, prodaly na burze a skoro se vytratily z mojí sbírky. Hola, už jsou jen tři, honem namnožit, ale z čeho? Kytky, tedy klon, se u mě

Astrophytum asterias cv.

Astrophytum asterias cv.

do odnožování nehrnuly a do „matky“ už nechci rýpat. Proč nové rouby odnožují minimálně a hodně přirůstají, nevím. Možná se mají až příliš dobře. Vzal jsem nůž a vyrobil další 2 matky, hlavy narouboval. Řez jsem vedl pod spodní třetinou roubu tak, aby na budoucí matce něco zbylo a nezaschla. Rouboval jsem v červenových vedrech, jedna „hlava“ se nechytla, matky po ošetření řezu hliníkovým práškem přežily. Čekal

jsem a čekal. Skoro přešlo léto, různých matek mám víc a tak jsem víceméně náhodou zpozoroval, že se na řezu - viz nepříliš kvalitní obrázek - něco děje. Z areol nic, z centrálního svazku řada malých odnoží. Pak se vytvořily odnože i z radiálních cév. Po cca 14 dnech to samé na druhé rostlině. Zatím není poznat, jak budou rostlinky vypadat později, třeba budu mít štěstí a vnikne nějaký „patvar“.

Echinocactus grusonii cv. „Inermis“

Zhruba v téže době jsem říznul *Echinocactus grusonii* cv. „inermis“. Stejný postup, ošetření řezu hliníkem, stejný výsledek - odnožování z cévních svazků. Proč? Co podpořilo tuto podivnost? Hliník to nebyl (nebo ano?), to bych musel mít těchto zvláštností stovky. Bylo standardní léto, rostliny byly ošetřeny Vertimecem jako obvykle. Tak nevím. Přijít na to proč, měl bych spoustu odnoží, více než klasicky z areol.

Že kytky, vedeme-li řez příliš blízko vegetačnímu vrcholu, odhodí roub a obnoví vegetační vrchol nebo prorostou roubem, jsem při roubování zažil. Nevedl jsem si bohužel statistiku, tak nevím, které podložky to dělájí nejčastěji.

Přeji úspěšné zimování.

Astrophytum asterias cv.

AZET - zpravodaj Klubu kaktusářů Astrophytum Brno

Celobarevnou verzi zpravodaje najdete na internetových stránkách klubu.

Adresa redakce: info@grafikatisk.com | Tisk: Tiskárna - Zdeněk Indra